

Tapyba
Painting

PRANAS GRIUŠYS

DAILININKAS PRANAS GRIUŠYS

Pranas Griušys gimė 1955 m. Klaipėdos rajono Medsėdžių kaime. Dailę studijavo 1976–1982 m. Vilniuje, Valstybiniame dailės institute (dabar – Vilniaus dailės akademija) ir įgijo dailininko tapytojo bei pedagogo specialybę. Įtakingiausi jam dėstytojai institute buvo Arvydas Šaltenis, Algimantas Švėgžda, Vincentas Gečas. Jo kolegos ir bendrakursiai: Šarūnas Sauka, Vygantas Paukštė, Audronė Petrašiūnaiė, Eglė Velaniškytė šiandien taip pat gerai žinomi Lietuvos dailininkai. Po studijų P. Griušys persikėlė gyventi į Kauną ir tolesnę kūrybinę veiklą derino su pedagoginiu darbu čia įsikūrusiame Vilniaus dailės akademijos padalinyje. Einamos pareigos keitėsi: nuo 1982 m. dirbo dėstytoju, 1988–1989 m. buvo Dailės pagrindų katedros vedėjas, 1989–1993 m. – Pramoninės dailės fakulteto dekanas, nuo 2004 m. – profesorius. Dailininkas nuo 1982 m. aktyviai dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje, yra surengęs personalinių parodų, pelnęs įvairių apdovanojimų, stipendijų (TSRS dailininkų sąjungos stipendija (1985–1987), Lietuvos Respublikos aukščiausio laipsnio valstybės stipendija (1997–1998)). Jo kūrinių, pristatomų tarptautinei publikai, geografija išties plati: Maskva (1987), Kylys (1987), Liuksenburgas (1988), Bolonija (1988), Budapeštas (1989), Ryga (1997), Dortmundas (1999), Dublinas (2001), Krokva (2002), Pekinas (2003) ir kt. Dailininko kūrinių turi įsigijęs nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Lietuvos kultūros ministerija, Vilniaus dailės muziejus, Tretjakovo galerija bei privatūs asmenys Lietuvoje ir užsienyje. Nuo 1988 m. jis yra Lietuvos dailininkų sąjungos narys.

P. Griušio kūrybos stilistikai būdingi postmodernizmo, fotorealizmo, hiperrealizmo principai. Į savo kūrinius jis mėgsta integruoti fotografijas, pasitelkti senųjų tapybos meistrų kūrybines parafrazes, panaudoti lengvo humoro elementų, atrasti netikėtą žiūros tašką. Dailininko plėtojamų temų ratas gana platus: portretai, peizažiniai motyvai, žanrinės, istorinės ir batalinės scenos, kurių ribos maišosi ir susipina. Batalinės scenos įgauna žanriškumo aspektų, buitinės situacijos siejamos su netikėtom kultūrinėm reikšmėm, o portretai gali būti susieti su praeities meno citatomis. Šioje žanrinėje įvairovėje ypatingą vietą užima istorinės ir batalinės kompozicijos. Nors jų kiekybiškai nėra tiek jau daug, daugiau nei dešimt, vis dėlto savo svarba Lietuvos tapyboje jos užima išskirtinę vietą, todėl yra vertos didesnio dėmesio bei išsamaus pristatymo.

Doc. dr. *Aušrinė Kulvietytė-Cemnolonskė*
Vytauto Didžiojo universitetas

RAKTAŽODŽIAI: P. Griušys, tapyba, VDA Kauno fakultetas, postmodernizmas, fotorealizmas.

KEY WORDS: P. Griušys, painting, Kaunas faculty of Vilnius Academy of Arts, postmodernism; photorealism.

Artist Pranas Griušys

Pranas Griušys was born in 1955 in the village of Medsėdžiai (Klaipėda district). In 1976–1982 he studied art in The State Art Institute of the Soviet Socialist Republic of Lithuania (now Vilnius Academy of Arts). He obtained an artist painter and teacher specialty. Arvydas Šaltenis, Algimantas Švegžda, Vincentas Gečas were his most important professors at the Institute. The currently well-known Lithuanian artists as Šarūnas Sauka, Vygantas Paukštė, Audronė Petrašiūnaitė, Eglė Velaniškytė were his study times friends and

P. GRIUŠYS. *Autoportretas
Istoriniame muziejuje*. 1985.
Drobė, aliejus. 173 × 80 cm.
Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS. *Triptikas Kražių skerdynės. II.* 1990. Drobė, aliejus. 200 × 300 cm.
Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS. *Triptikas Kražių skerdynės. I.* 1990. Drobė, aliejus. 180 × 85 cm.
Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS. *Triptikas Kražių skerdynės. III.* 1990. Drobė, aliejus. 180 × 85 cm.
Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS. *1812 m., Nemunas, Kaunas*. 1988. Drobė, aliejus. 111 × 250,8 cm. Lietuvos dailės muziejus. Inv. Nr. T 8809

P. GRIUŠYS. *Valsiukas fermų griuvėsiams*. 2004. Drobė, aliejus. 75 × 95 cm. Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS. *Triptikas 500. I.* 1993. Drobė, aliejus. Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS. *Triptikas 500. III.* 1993. Drobė, aliejus. Autoriaus nuosavybė

colleagues. After graduation P. Griušys moved to Kaunas. There his further creative activities were combined with pedagogical work at the department of Vilnius Academy of Arts located in Kaunas. Since this time he took different positions and responsibilities. Since 1982 he worked as a painter-lecturer. In 1988–1989 he was a head of the Department of Art Fundamentals. Then in 1989–1993 he took the position of Dean of the Faculty of Industrial Art. Since 2004 until now he is a professor. Since 1982 the artist actively participates in exhibitions in Lithuania and abroad. Also, he has held personal exhibitions and won various awards, scholarships (The scholarship of USSR Union of Artists (1985–1987), the highest level state scholarship of Republic of Lithuania (1997–1998)). His creation, displayed for an international audience, is quite wide geography: Moscow (1987), Kiel (1987), Luxembourg (1988), Bologna (1988), Budapest (1989), Riga (1997), Dortmund (1999), Dublin (2001), Krakow (2002), Beijing (2003) and others. The artist's works are owned by M. K. Čiurlionis National Museum of Arts, Lithuanian Ministry of Culture, Vilnius Art Museum, Tretyakov Gallery and private persons in Lithuania and abroad. Since 1988 he is a member of the Lithuanian Artists' Association.

P. Griušys creative style includes principles of postmodernism, photorealism, hyperrealism. In works he likes to integrate photographs, to use creative paraphrases of the old masters painting, to enter a delicate humorous elements and to discover unexpected viewpoints. The themes of his creation are varied and quite broad. He likes portraits, landscape and genre motifs, historical and battle scenes that lack strict limits. Different genres are intertwined. Battle scenes take aspects of genre painting; daily life situations are associated with unexpected cultural values; and portraits can be combined with artistic citations from art history. In this genre diversity historical and battle compositions occupy an exceptional place. Even though their number is small, over ten, their importance in Lithuanian painting takes a special place. They deserve more attention and comprehensive presentation.

Assoc. Prof. Dr. *Aušrinė Kulvietytė-Cemolonskė*,
Vytautas Magnus University

P. GRIUŠYS. *Durbės mūšis. III.* 2003. Drobė, aliejus. 80 × 206 cm. Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS
Durbės mūšis. I.
 2003. Drobė, aliejus.
 140 × 206 cm.
 Autoriaus nuosavybė

P. GRIUŠYS. *Durbės mūšis. II.* 2003. Drobė, aliejus. 90 × 149 cm. Autoriaus nuosavybė

